

Preek over Hebreëën 3:1-6

Liturgie:

Votum en groet

Zingen: Ps. 45:1,2

De Tien Woorden

Zingen: Ps. 95:1,2,3,4,5

Gebed

Schriftlezing: Hebreëën 1 en 2

Zingen: Opw. 268 (eventueel met filmpje: <https://youtu.be/bUs9BebVo7A>)

Tekst: Hebreëën 3:1-6

Preek

Zingen: NLB 971:1,2,3 (= LvdK 320:1,3,4)

Gebeden

- Gezongen: LvdK 321:1,2,3,4

- Gesproken

Collecte

Zingen: Ps. 102:12,13

Zegen

Gehouden te: Baflo, 11-10-15 (9.30 u.)

Preek

Thema: Bedenk, Jezus is trouw aan God en in zijn huis.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Parttime trouw?

Bestaat dat, parttime trouw? Trouw in deeltijd? Dat je trouw bent voor bijvoorbeeld de helft van je tijd of van je relatie? Anders gezegd: Kun je trouw in percentages uitdrukken? Trouw, trouwer, trouwst!?

In bepaald opzicht wel, denk ik. Voorbeeld: Je doet trouw altijd boodschappen in dezelfde winkel. Elke maand kom je daar. Maar een ander komt er elke week voor zijn boodschappen. En nog weer iemand anders elke dag zelfs. Is die laatste dan het meest trouw?

De trouwste fans van een muziekgroep of een voetbalclub missen geen enkel concert, geen enkele wedstrijd of activiteit. Anderen selecteren toch, terwijl ze ook van dezelfde muziek of dezelfde sport houden. Zijn zij dan minder trouw?

Er zit dus verschil. Er zijn bepaalde gradaties. De een meer, de ander wat minder. Hier gaat het dan vooral over frequentie en een kleinere of grotere regelmaat. Vanuit een zekere betrokkenheid.

Anders ligt het in de relatie van een man en vrouw in een huwelijk. Stel, een van de partners zegt: "Schat, ik ben je voor 75 procent trouw....."

Dat kan niet! Vinden wij terecht. Je bent trouw aan elkaar of niet. Hier kan geen sprake zijn van percentages. (Deze trouw komt in een volgend blok van het jaarthema wel breder aan de orde.)

Wel is het zo, dat de trouw van mensen vanwege onze zonde nooit volmaakt is. Er zitten weleens deuken in. Of er is een hoekje uit. Of er treedt verslapping op. Trouw kan tanen.

Dat kun je gelukkig niet zeggen van de trouw van God. En van de trouw van Jezus ook niet. Trouw is trouw bij God. En volledig.

Dat wil de schrijver van de brief aan de Hebreëën met nadruk aan zijn lezers meegeven. Laten ze dat beseffen en zich daardoor laten aansporen tot trouw en volharding in het geloof.

Daarover gaat het vanmorgen in het tweede deel van ons jaarthema 'Trouw'.

De trouw van God kwam aan orde in de eerste preek van deze serie. God de HEER is trouw aan zijn mensen en zijn aarde. Dat hoorden we vanuit Genesis 8 en 9. Gods trouw onder andere zichtbaar gemaakt in de regenboog.

Vanmorgen gaat het over de trouw van Jezus, Gods Zoon en Dienaar, als stimulans tot trouw en volharding voor ons, voor de gelovigen.

Laten we daarnaar gaan kijken aan de hand van dit stukje van de brief aan de Hebreëën.

Kort gezegd is de boodschap deze:

Bedenk, Jezus is trouw aan God en in zijn huis.

2. Hebreeën

Even kort. Wie waren de Hebreeën? Joodse christenen in Jeruzalem en omgeving. Levend in de jaren zestig van de eerste eeuw na de geboorte van Christus. Pakweg dertig jaar na de opstanding van Jezus en de uitstorting van de Heilige Geest.

Langzamerhand behoren ze tot de tweede generatie van christenen.

Het eerste enthousiasme ebt weg. Het geloof lijkt te verslappen. Dat is ook het gevolg van de tegenwerking die ze ondervinden van de Joden die niet in Jezus geloven. Is dit het nu wat het volgen van Jezus oplevert?

Deze Jodenchristenen hebben ook te maken met de opdracht van de Heer om Jeruzalem te verlaten, willen ze niet omkomen bij de aanstaande verwoesting van de tempel en van Jeruzalem. Dat staat te gebeuren krachtens de aankondiging van Jezus zelf. In het jaar 70 is het zover.

De Hebreeën zijn door al die moeiten down geworden. De moed is hun in de schoenen gezonken. Ze laten het hoofd hangen.

In die situatie krijgen ze een brief. Van wie, dat weten wij niet meer. Dat weet God alleen. De Hebreeën hebben het zelf wel geweten uiteraard. Is het een brief of is het een preek die op schrift gesteld is? Zou mijns inziens ook wel kunnen. In elk geval worden de lezers rechtstreeks aangesproken. En er wordt uitleg en toepassing gegeven van verschillende bijbelgedeelten. Psalmen onder andere.

De Hebreeën krijgen van de schrijver – geïnspireerd door de Heilige Geest – een aantal stevige waarschuwingen en aansporingen om de oren in alle bewogenheid. Kijk maar naar het vervolg van hoofdstuk 3. Of in hoofdstuk 5 vanaf vers 11. En nog meer gedeelten.

Maar de schrijver bepaalt zijn lezers eerst en vooral bij hun en onze Heer Jezus Christus en wie hij is: de Zoon van God, die mens werd. De gezonden Middelaar en Hogepriester van het nieuwe verbond. Hoofdstuk 1 en 2 van de brief gaan daar over. Dat wordt in het vervolg breder uitgewerkt.

Daaraan verbonden zet de Geest de lezers stil en bepaalt hen bij wie ze zelf zijn, bij wat door Christus hun identiteit is.

Hij spreekt hen aan als *"heilige broeders en zusters, die deel hebt (hebben) aan de hemelse roeping,..."* Het is hier de eerste keer in de brief dat hij hen zo rechtstreeks aanspreekt.

Let op deze dubbele eretitel. Bedenk, dat het ook geldt voor ons, die geloven en die door het geloof verbonden zijn aan Jezus Christus. Wij worden dus ook aangesproken. Als leven wij in een heel andere situatie.

Onze identiteit is dus ook die van 'heilige broeders en zusters en deelgenoten van een hemelse roeping'. Wat betekent dat dan?

De lezers horen bij God, want ze zijn broeders en zusters van de Zoon van God, die mens geworden is. Kijk naar h. 2:11 en 17.

"Hij die heiligt en zij die geheiligt worden hebben een en dezelfde oorsprong, en daarom schaamt hij zich er niet voor hen zijn broeders en zusters te noemen.

.....

Daarom moest hij in alles gelijk worden aan zijn broeders en zusters;..."

Ze horen dus bij God en bij Jezus Christus. Dat bepaalt hun identiteit. En hun bestemming is de toewijding aan God. Dat zegt de eretitel 'heilig'. Denk aan de tempel en alle voorwerpen en offers daar.

De lezers hebben bovendien deel aan een hemelse roeping. Jezus zelf bracht die roeping tot klinken. Hij nodigt de gelovigen uit om zijn leerlingen te zijn en achter hem aan op weg te gaan naar de hemelse stad, een nieuw Jeruzalem. Waar ze het oude, aardse Jeruzalem moeten verlaten, om niet om te komen in het oordeel van God.

De schrijver spoort zijn lezers aan om vanuit deze identiteit – 'heilige broeders en zusters en deelgenoten van een hemelse roeping' – zich volledig te concentreren op Jezus Christus, aan wie zij verbonden zijn.

"... richt uw aandacht op Jezus, de apostel en hogepriester van het geloof dat wij belijden, die trouw is aan wie hem heeft aangesteld..." (Hebr. 3:1,2)

Ook Jezus wordt versierd met twee eretitels: apostel en hogepriester. God heeft hem aangesteld. Hij heeft Jezus gezonden met de boodschap van redding en van verzoening. Hij is Gods boodschapper bij uitstek. En als hogepriester geeft hij gestalte aan die boodschap van God, door zijn leven te offeren en zo Gods volk met God te verzoenen.

Deze Jezus, apostel en hogepriester in één persoon, belijden wij, zegt de schrijver. Wij komen openlijk voor hem uit en blijven dat doen, ook in deze spannende tijden. Dat houdt hij zijn lezers voor.

'Heilige broeders en zusters, bedenk dat Jezus trouw is aan God, die hem heeft aangesteld, zoals ook Mozes zijn taak in heel zijn huis trouw heeft vervuld.'

Trouw heeft hier de betekenis van: loyaal aan de opdracht en betrouwbaar. Dat is Jezus inderdaad. Dat was Mozes ook in zijn dagen en zijn huis.

Laten we ons daaraan spiegelen dus.

3. Jezus en Mozes

De brief maakt hier een vergelijking tussen Jezus en Mozes. Daar wil ik nu even op ingaan. Zopas kwamen we de vraag tegen of je trouw in percentages kunt uitdrukken. Meer trouw of minder trouw. Voltijds of in deeltijd.

De vergelijking van Jezus en Mozes op het punt van hun trouw aan God en in zijn huis gaat niet over percentages. De schrijver zegt niet dat Jezus meer trouw aan God was dan Mozes. Ook over Mozes wordt zondermeer en zonder mitsen en maren gezegd dat hij trouw was in zijn huis.

De vergelijking gaat over de identiteit en de functie van Jezus en Mozes. En het onderscheid in eer dat beiden krijgen, bij gelijksoortige trouw.

Jezus is de bouwer van Gods huis, de architect en de hoofdaannemer. Hij is de Zoon van God. Mozes is de knecht in Gods huis, de voorman, die leiding geeft en de bouwstenen aandraagt. Je kunt ook zeggen: Hij was een steunpilaar in dat huis van God in aanbouw.

Jezus is de apostel van God, de gezondene en de zender van Gods boodschap. Mozes was de getuige van de woorden van God. Hij gaf de woorden van God door aan het volk, aan de mensen. Dat veronderstelt een heel nauwe band tussen God en Mozes. En de grootst mogelijke loyaliteit. Je moet precies doorgeven wat God zegt.

Dat heeft Mozes gedaan. God zelf geeft hem dat compliment. In Numeri 12. Dat is bij het conflict dat Mirjam en Aäron hebben met Mozes. Zij hebben kritiek op hem. Dan zegt de HEER:

"Luister goed. Als er bij jullie een profeet van de HEER is, maak ik mij in visioenen aan hem bekend en spreek ik met hem in dromen. Maar met mijn dienaar Mozes, op wie ik volledig kan vertrouwen, ga ik anders om: met hem spreek ik rechtstreeks, duidelijk, niet in raadsels, en hij aanschouwt mijn gestalte. Hoe durven jullie dan aanmerkingen op mijn dienaar Mozes te maken?" (Num. 12:6-8)

Op basis van deze woorden is Mozes dé autoriteit onder de Joden, toen en nu. En ook de Hebreeën, de Jodenchristenen aan wie deze brief geschreven is, hebben dat grote respect voor Mozes. Hij is de man van God, Gods betrouwbare spreekbuis. Hij getuigde van wat later door God gezegd zou worden. Wat God later bekend zou maken, dat mocht hij al aankondigen als een profeet.

Maar zegt de schrijver:

"Jezus echter werd groter eer waardig geacht dan Mozes, zoals de bouwer van een huis meer eer krijgt dan het huis zelf." (Hebr. 3:3)

Dat laatste snappen we. Een architect ontwerpt en bouwt een prachtig huis of gebouw. "Schitterend huis; geweldige architectuur!" Zeggen we dan. En we herkennen en eren de beroemde architect. Een echte Berlage of Pierre Cuypers of Gerrit Rietveld. De eer gaat vooral naar de bouwer. Hij is er beroemd door. Zo is het bij Jezus ook in vergelijking met Mozes. Jezus is de bouwer, Mozes uiteindelijk ook een onderdeel van het huis. Hoe groot zijn status en invloed ook waren.

Jezus ontvangt als bouwer grotere eer dan Mozes. Hij is gekroond met de eer en glorie van God.

De Zoon is meer dan de knecht. Zo is het gewoon. Jezus is meer dan Mozes.

"Want elk huis heeft zijn bouwer, maar God is de bouwer van alles." (Hebr. 3:4)

Ik draai het even om. 'Elk huis heeft zijn bouwer, en de bouwer van alles is God.' Of: 'moet wel God zijn.'

Vergelijk het met de zin: De architect van het voormalige gemeentehuis in Usquert is Berlage. Moet wel Berlage zijn, gezien de bouwstijl.

De bouwer van alles is God. Jezus wordt de bouwer genoemd. Dus Jezus is God. Dat zegt de schrijver hier. "Jezus heeft als God meer eer dan het geschapene, als bouwer meer eer dan het huis, waartoe Mozes behoort."¹

De Hebreeën hoeven dus Mozes niet overboord te kieperen. Ook niet de woorden van God die Mozes heeft doorgegeven. Maar ze moeten Jezus blijven vasthouden en volgen als de meerdere van Mozes. Als de Zoon van God en de apostel en hogepriester van onze belijdenis.

1 Dr. H.R. van de Kamp, *Hebreeën Geloven is volhouden. Met een bijdrage van Dr. Jakob van Bruggen (Hebreeën 10,19-13,25)*, Kampen 2010, p. 102.

Eer Jezus als Heer en bouwer van Gods huis. Eer hem om zijn trouw. En volg hem na. Blijf hem belijden met alle vrijmoedigheid, ondanks de moeilijke tijden.

4. Het huis van Jezus

Bedenk, Jezus is trouw aan God en in zijn huis.

Dat is, samengevat de boodschap van onze tekst en van deze preek.

Jezus is trouw aan God. En Jezus is trouw in zijn huis. Jezus' eigen huis dus. Het huis waarvan hij de bouwer is.

De schrijver buigt zijn boodschap gaandeweg meer naar zijn lezers toe. Hij begon dit hoofdstuk ermee zijn lezers rechtstreeks aan te spreken. De eerste keer in zijn brief. En na wat hij schreef over de trouw van Jezus en van Mozes bij de bouw van Gods huis zegt hij tegen de christenen – en hij sluit nu zichzelf in:

"Wij vormen dat huis, mits we trots en zonder schroom vasthouden aan datgene waarop wij hopen." (Hebr. 3:6)

'Wij vormen het huis van Jezus,' zegt de schrijver dus. Dat is een eerste expliciete uitspraak over de christelijke gemeente. "Waar Gods spreken gehoord wordt en geloof vindt, daar is het huis van Christus."²

Maar om echt het huis van Christus te vormen moeten we – met de blik op de trouw van Jezus – wel de vrijmoedigheid vasthouden en de roem van onze hoop.

De Hebreëen lieten het hoofd hangen. Ze waren murw geslagen, ontmoedigd. De dreigden te verslappen in hun geloof en hun belijden. Ze worden hier aangespoord om fier en vrijmoedig, frank en vrij uit te komen voor Jezus en hem te volgen en zich te laten inschakelen in de bouw van zijn huis.

Ze mogen met opgeheven hoofd en met rechte rug gemeente van Christus zijn. En wij ook!

Met opgeheven hoofd en met rechte rug, maar niet hoogmoedig of met de duim achter het vestje en zelfverzekerd over de ware kerk. Hoe de HEER over zo'n houding denkt lezen we in Jeremia 7.

"Dit zegt de HEER van de hemelse machten, de God van Israël: Beter je leven, dan mogen jullie in dit land blijven wonen. Vertrouw niet op die bedrieglijke leus: "Dit is de tempel van de HEER! De tempel van de HEER! De tempel van de HEER!" (Jer. 7:3,4)

De Hebreëen zullen die woorden ook wel kennen.

Zij moeten niet roemen in eigen werken en eigen kwaliteiten. Maar laten ze roemen in de helpende daden van God. Roemen in de hoop van het leven in het nieuwe Jeruzalem, waarheen ze onderweg zijn achter Jezus aan. Hoop geeft stof om te roemen in God.

Concentreer je dus op Jezus, de apostel en hogepriester van het geloof dat wij belijden. Dat is de boodschap voor de christenen. Blijf ook in moeilijke tijden het geloof in Jezus Christus, de hogepriester, vasthouden.

² idem p. 104

Daarmee is de cirkel rond. Vasthouden aan de belijdenis is identiek aan het vasthouden van de vrijmoedigheid en de hoop. Dat komt, zo de Heer wil, in een volgende preek rond dit thema nader aan de orde.
Bedenk, Jezus is trouw aan God en in zijn huis. Volg hem maar na!

Amen